

Skriftlig spørsmål fra Eirik Sivertsen (A) til samferdselsministeren

Dokument nr. 15:159 (2016-2017)

Innlevert: 31.10.2016

Sendt: 31.10.2016

Besvart: 04.11.2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål

Eirik Sivertsen (A): Hva innebærer det arbeidet som nå skal settes i gang, hvordan vil arbeidet kunne påvirke de sakene Stortinget har til behandling i forbindelse med jernbanereformen og når skal det varslede arbeidet være avsluttet?

Begrunnelse

Konflikten som førte til streiken blant lokomotivførerne ble løst den 30. oktober. I den forbindelse meldte NRK at "Samferdselsdepartementet har forpliktet seg til å sette i gang et arbeid for å etablere en nasjonal standard for kompetanse og opplæring for lokomotivførere», etter et samlet ønske fra både Spekter og Lo Stat, på initiativ fra riksmekler Nils Dalseide.

En nasjonal standard for lokførerutdanningen innebærer ifølge Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen «å utdype hva regelverket faktisk sier, slik at ingen blir i tvil».

Samtidig har statsråden tidligere avvist de typer presiseringer som det nå synes å være lovt å gjøre, blant annet i svar på spørsmål fra AP om Prop. 143 L Endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (reform av jernbanesektoren) datert 27. oktober d.å.

Svar

Ketil Solvik-Olsen: Streiken blant lokførerne i NSB og Cargonet ble avsluttet søndag 30. oktober. Etter initiativ fra riksmekleren tok begge partene kontakt med samferdselsdepartementet med en anmodning, som jeg ganske umiddelbart kunne svare positivt på. Med forbehold om resultatet i uravstemning 11. november i Norsk Lokomotivmannsforbund, bidro dette til å løse konflikten mellom partene. Mitt svar, som også fremgår som vedlegg til riksmeklerens møtebok fra 30. oktober, går ut på at tre grupper tiltak skal gjennomføres:

"1. Det fastsettes en nasjonal standard for lokførerutdanningen

- Departementet, eller den departementet bemyndiger, vil ta initiativ til at det fastsettes en nasjonal standard som gir en tilfredsstillende læreplan som oppfyller førerforskriftens krav til opplæringssteder og krav til kompetanse. Denne standarden legger til grunn det pedagogiske opplegget, herunder læringsmål som Norsk jernbaneskole følger.

- Ved eventuelle revideringer av en nasjonal bransjestandard involveres de berørte parter, herunder en eventuell bransjeorganisasjon.

2. Det etableres en bransjeorganisasjon innen norsk jernbane

- Det vil stilles rettslige krav, eventuelt i ny lisensforskrift, til obligatorisk medlemskap i bransjeorganisasjon for alle jernbanevirksomheter som vilkår for tilgang til det nasjonale jernbanenettet.

- Departementet, eller den det bemyndiger, vil påse at det tas initiativ til raskt å etablere en slik bransjeorganisasjon.

3. Svakheter i førerforskriften utbedres

- Førerforskriftens §§ 18 og 21 tydeliggjøres. Innenfor Norges folkerettslige forpliktelser vil departementet, eller den det bemyndiger, se på vedlegg V og VI til førerforskriften. "

Avslutningsvis i brevet fremgår det at departementet, eller den departementet bemyndiger, vil påse at partene involveres i utarbeidelsen av standarden innen 1. mars 2017. Med dette mener jeg at selve standarden skal være på plass til 1. mars.

Det er naturlig at det nye Jernbanedirektoratet får i oppdrag å følge opp de to førstnevnte gruppene med tiltak. Samferdselsdepartementet er i ferd med å utarbeide slikt oppdragsbrev. I tillegg vil jeg be direktoratet om å vurdere nærmere om det er grunnlag for tilsvarende føringer for annet personell med oppgaver av betydning for sikkerheten.

Jeg svarte i brev av 27. oktober i år på spørsmål fra AP relatert til behandlingen av Prop. 143 L (2015-2016) Endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (reform av jernbanesektoren). Det er særlig spørsmål nummer to som er relatert til førersertifiseringen, og som omhandlet innspill fra fagforeningene i høringsrunden til lovforslagene om at det opprettes et sentralt sertifiseringsorgan for førerne. I brev av 1. november i år har jeg også redegjort grundig for kravene til opplæring av lokførere og hvilke krav som stilles til de som vil tilby slik opplæring som svar på skriftlig spørsmål nr. 96 fra representanten Kirsti Bergstø.

De forestående regelendringene kan gjøres innenfor eksisterende lovhjemler i jernbaneloven.

Samferdselsdepartementet sender i disse dager på høring forslag til bestemmelser som skal gi Jernbanedirektoratet myndighet til å etablere en nasjonal standard for lokførerutdanningen, og som oppstiller en forpliktelse for aktørene i bransjen til å delta i samarbeid om sikkerhetsrelaterte spørsmål, særlig gjennom deltagelse i en bransjeforening. Dette gjør at det pågående lovarbeidet for Stortinget ikke påvirkes direkte. Likevel er fastsettelse av den nye jernbaneforskriften avhengig av at Stortinget vedtar lovendringene som fremgår av Prop 8 L (2016-2017). Dette vil samlet sett gi et tilstrekkelig lovgrunnlag for å fastsette ny jernbaneforskrift med de foreslåtte endringene. Jeg håper derfor Stortinget får behandlet de foreliggende lovforslagene innenfor de stramme tidsrammene som er lagt. Det er mitt ønske at både lov- og forskriftsbestemmelsene kan tre i kraft allerede 1. januar 2017.

Hva gjelder det tredje punktet i mitt svarbrev av 30. oktober, er det Statens jernbanetilsyn som er ansvarlig for arbeidet med førerforskriften. Tilsynet har i samråd med berørte aktører og organisasjoner allerede identifisert de bestemmelsene i førerforskriften som oppfattes som uklare, og vil gjøre de nødvendige presiseringer så snart det lar seg gjøre. Jeg kan også nevne at EU-kommisjonen har startet et arbeid med å revidere det såkalte lokomotivførerdirektivet, som førerforskriften er basert på. Departementet vil følge nøye med på dette arbeidet, og sørge for å aktivt bidra med innspill til å klargjøre direktivets bestemmelser på de områdene vi nå ser er uklare.

Det arbeidet som nå vil bli startet opp kommer i tillegg det arbeidet Statens jernbanetilsyn allerede var godt i gang med for å presisere og gi en veileder til førerforskriften. Dette omhandler opplæringen som gis førere. Sertifiseringen foregår på bakgrunn av at opplæringen er gjennomført og føreren blir vurdert å inneha rett kompetanse. Jeg mener dette er to ulike forhold. Derfor inkluderer ikke det pågående arbeidet en sentral sertifiseringsordning som omtalt i mitt svarbrev av 27. oktober til APs komitede medlemmer, jf. Prop. 143 L kapittel 3.3. Hensynene bak en sentral sertifiseringsordning for lokførere gjør seg etter min mening enda mindre gjeldende når de forestående tiltakene knyttet til føreropplæringen er gjennomført.

Samlet sett mener jeg vi med disse tiltakene vil styrke grunnlaget for en sikker jernbane på sentrale punkter.